

Kadi Soop
Tartu Tamme Gümnaasium
11.b klass

Millises Eestis ma tahaksin elada?

Meri siin seisma jäi, keegi peatas ta,
Kallas veest jagu sai, kaldast algas maa:
Tasane, kullane, kivine, mullane,
Pilvine, tuuline, ootust täis.
(Rene Eespere „Ärkamisaeg”)

Rene Eespere ridu lugedes võib tunduda, et tegemist on lihtsa värsiga, kuid kuulates seda laulu laulupeol kooride esituses tunned, et sa kuulud siia, oled osake sellest maast. Oled osake Eestimaast. Osake kõige kaunimast paigast maailmas.

Meil pole küll seedreid, palme ega bambusi, kuid kaunis on meie maa sellest hoolimata. Meil on järvi, jõgesid, ojasid, puutumata metsi ja tohutul hulgal ootusi. Ma ei tahagi elada vaid päikeselises paigas Kreekal või Egiptusel, tahan elada paigas, mis on minu esiisade verega võidetud. Tahan elada kohas, kus kliima meid väga ei hoiaks, tahan elada paigas, kus saaksin kuulda oma emakeelt kõlamas aastasadu ja tuhandeid...Tahan elada oma kodumaal, sest kodumaa on parim paik.

Eestlased on väike, kuid visa rahvas, kes üle viie tuhande aasta tagasi asustasid Soome lahe lõunakalda. Läbi sajandite oleme olnud erinevate suurriikide võimu all, omal maal oleme olnud peremehed väga vähest aega, vaatamata oma alles lapstehaiguste käes vaevlavale riigikorrale oleme suutnud püsima jääda. Seoses suurte muutustega ühiskonnas ja astumisega Euroopa Liitu, mis mõnede arvates toob kaasa eesti rahvuse hääbumise, arvan, et peaksime kõik sügavalt järele mõtlema oma rahvusliku identiteedi, meie mineviku, oleviku ja tuleviku üle. Kas me nüüd elame sellises riigis, nagu tahtsime? Või on veel midagi säärast, mis vajab muutmist?

Ajalooliselt on eestlane olnud ikka põllumees, maaharija, töökas ning tõsine talupidaja. Eestlasi peetakse konservatiivseteks, tagasihoidlikeks, kuid siiski tegelevad nad eesmärgi nimel sihikindlalt. Arvan, et selliseks on meid kujundanud meie maa oma karmide loodusolude ja kliimatingimustega. Võib vaid ette kujutada, millist vaeva nägid esimeem ja taat, luues kodu, kasvatades lapsi ja harides põldu. Tuli võidelda külmade talvedega, tuulte ja tormidega, soode, rabade ja mähisevate metsadega. Olen kuulnud ütlust, et oma kodumaad, naist ja lapsi ei armastata mitte sellepärast, et nad maailma parimad on, vaid seepärast, et nad on omad. Nii armastasid ka eestlased oma maad, pidades kalliks seda vaeva, mida nad on näinud selle viljakandvaks muutmiseks. Ma tahan elada oma kätega haritud maal. Tahan kasvada vanaisa istutatud tamme all. Elada maal, mis kuulub vaid eestlastele.

Heino Kiige teos „Maria Siberimaal”, suudab minu meelest ehedalt kirjeldada eestlastele omast töökus ja isamaa-armastus. Nimategelane Maria pole enam esimeses nooruses, ta on juba 50- aastane naine, kes on kogu elu töötanud talupidajana Eestis. Kui ta nõukogude võimu sunnil koos poja ja tuhandete teiste kaasmaalastega Siberisse saadetakse, siis kõleda ja elamiskõlbmatu koha asemel on seal Mariale üllatuseks viljakad põllud ning heina- ja karjamaad, millega oleks võimalik jõukalt ära elada, kuid kohalikud elasid vaesuses. Maria imestab, kuidas erineb eestlaste ja venelaste suhtumine töösse: eestlane ei suudaks päevagi lihtsalt, käed rüpes, logeleda. Hoolimata sellest, et oma töökusega on Maria Siberis üsna heale järjele jõudnud, ei kõhkle ta hetkegi, kui avaneb võimalus kodumaale naasta – eestlasele on tema kodu kõige kallim. Meie Eesti ei pruugi olla kõige viljakamate muldadega, kuid kodumaa on kodumaa.

Tänapäeval on aga järjest enam kuulda, kuidas seoses Euroopa piiride avanemisega hakkas toimuma nn ajude väljavool, paljud eestlased on lahkunud kodumaalt, lootes leida paremat elu piiri taga. Eriti avaldub selline tendents noorte ja intelligentsemate inimeste hulgas, kes loodavad välismaal saada rohkem võimalusi, omandada kvaliteetsemat haridust, teenida kõrgemat palka ja saavutada paremat elatustaset. Tundub lausa, et nüüd, kui oleme saavutanud kaua igatsetud vabaduse ja oma rahvusriigi, ei peagi eestlased oma

kodumaad enam kalliks. Kuid julgen arvata, et nii see pole. On küll neid, kes Eestist igaveseks lahkuks, kuid enamik viibib välisriikides mõne aasta ning naaseb siis koju. Minu tutvusringkonnas on selliseid mitmeid, nii et usun, et eestlaste kodumaa- armastus pole kuhugi kadunud, seda tunnetatakse alles võõrsil olles. Mulle meenub inglise keelne ütlus „ You never miss the water until its gone”.

Ma tahaks elada sellises Eestis, kust ei joosta minema, kus kõigil oleks tööd ja leiba ning võimalus soetada oma kodu ja pere.

„Eestlaste suurim viga on, et ta ei armasta: sakslane armastab sakslast, venelane venelast, lätlanegi pisut teist lätlast, aga eestlane eestlast ei armasta!”(A. H. Tammsaare „ Tõde ja õigus” II). Eestlased ei suhtu pahatihti üksteisesse just eriti heasoovlikult. Kadetsemist, kirumist ja parastamist on meie ühiskonnas väga palju. See kajastub iga päev ka meedias, eriti värvikalt aga just internetiportaali Delfi kommentaarides, seda kutsutakse eesti „kollektiivseks ajuks”. Ütlevad ka Hando Runneli luuleread, et „kõik siin kõiki tunnevad ja vastamisi vannuvad”. Poliitikutevaheline nägelemine ja üksteise mustamine on viimasel ajal pidevalt päevakajaline, kuid eriti palju kuuleme neist valimiste eel. Eesti demokraatia on alles noor, tal ei ole pikaajalisi traditsioone, kuid usun, et ühiskonna arenedes muutub ka see paremuse poole. Kaua sa ikka ligimest kirud ja mustad, kui ta sellest ikka mustemaks ei lähe?

Ma tahaksin elada Eestis, kus ei kehtiks lause „eestlasele on parim toit teine eestlane”. Inimesed peaksid olema sõbralikumad. Väike naeratus ja lihtne „tere” kas või vähivõõrale inimesele võib muuta ilusaks nii sinu kui tema päeva. Õelutsemine, kadedus ja sõimlemine ei vii kuhugi, kuid kahjuks on seda meie igapäevaelus väga palju. Ma tahaksin elada Eestis, kus oleks ligimesearmastus ja hoolivus.

Eestlane ei ole väga koostööaldis, igaüks hoiab rohkem omaette ja tegeleb oma asjadega. Selline suhtumine on meile ajaloos ränga hoobi andnud – arvatakse, et kui muinaseestlased oleksid teinud koostööd ja organiseerinud ühist vastupanu, poleks ristiriütlid meie maad suutnud vallutada või vähemalt oleks see neil tunduvalt keerulisem

olnud. Kuid ajalugu on ka näidanud, et mõnel rahva arengus väga olulisel perioodil oleme siiski suutnud ühiselt tegutseda ning eesmärgini jõuda. Parimaks näiteks lähiminevikust oleks „laulev revolutsioon” Nõukogude Venemaa võimu alt vabanemiseks. Sel ajal pandi väga suurt rõhku rahvuslusele ja meie identiteedile ning vendlus- ja ühtekuuluvustunne oli eriliselt võimas. See eufooria on nüüdseks igapäevaste probleemide mõjul lahtunud, rahvuslust ei tajuta enam nii olulisena. Hoopis olulisemaks peetakse raha ja võimu. Paljud euroskeptikud kardavadki seepärast, et Euroopa Liitu astumise tulemusena võib meie rahvus, keel ja kultuur hoopis hääbuda, kuna soovides kõigele nõukogulikule vastanduda, oleme väga vastuvõtlikud lääne mõjutustele. Ma tahaksin elada Eestis, kus ka 100 aasta pärast võib kuulda kaunist emakeelt. Eestis, kus lapsed ei ole asendatud autodega. Eestis, kus ei peeta oluliseks seda, et sissetulek peab olema suurem kui naabril.

„Raha paneb rattad käima!” - „Raha, raha palju raha!” Need on vaid vähesed tuntud fraasid, eestlaste „kultuuriloos”. Aeg-ajalt võib tunduda, et Eestis tiirleb kõik raha ümber. Kuid millest selline suhtumine tingitud on? Kas mitte ei peaks meie eeskujud – poliitikud - rohkem enda sisse vaatama ja küsima, kas nad on ikka head eeskujud. Turuhinnast tunduvalt odavamalt saadud suvilad, keeruliste skeemidega maavahetused, nõunike kohad parteikaaslastele... Ja kui meedia või rahvas huvi tunneb, kuidas nii saab, vilistada kõige peale ja öelda, et kõik on ju korrektne. Sellest tulenevalt tekib ka üldsusel mõte, et kui nemad võivad, siis miks ei või meiegi? Eks poliitikud nimetavad enda kuritegusid seadusteks ning tavakodanike patte kuritegudeks. Siit vist ongi pärit ütlus, et elu on karm, aga ebaõiglane?

On seltskondi, kus ühise laua taga hakatakse heldimusega meenutama nn. nõuka aega, et kus siis oli elu stabiilne ja hea. Ei olnud eriti kuhugi kõrgemale pürgida, kellegi taskusse ei olnud piiluda ja ainus, keda kadestada võis, oli naabrimehe ausus ning tema seaduslik käitumine. Ei olnud tööpuudust, aga keegi ei pidanud tegema tööd. Kõik said palka, aga selle eest ei olnud suurt midagi osta. Kõigil oli enam-vähem kõik olemas, aga ometi olid kõik rahulolematud. Vahest on eestlastel juba geenides selline lõputu rahulolematuse ja

ahnus? Kui see tõepoolest nii on, siis ei saakski seda meile pahaks panna. On ju uhke ja hää olla eestlane...

Ma tahaksin elada Eestis, kus ei kehtiks arvamus, et raha eest saab kõike. Ma tahaksin elada Eestis, kus inimsuhteid ja lähedust peetakse olulisemaks kui raha. Eestis, kus kõigil oleks aega kuulata ligimese muresid, aega kuulata ka iseenda südamehäält.

USA-s viidi läbi küsitlus teemal, kui paljud ameeriklased teavad, mida tähendab sõna „Eesti”. Enamik jäi reporterile nõutult silma vaatama. Olgugi et Eesti on liiga väike, et teha suuri tegusid maailma mastaabis, oleme me juba praegu väga edukas mehhanism. Ma ei tahakski elada kõige edukamas ja suuremas riigis. Ma tahan vaid elada kõige kaunimas paigas maailmas - Eestis. Ligimesearmastusega täidetud Eestis.

Ma tahaksin Elada Armastavas Eestis !